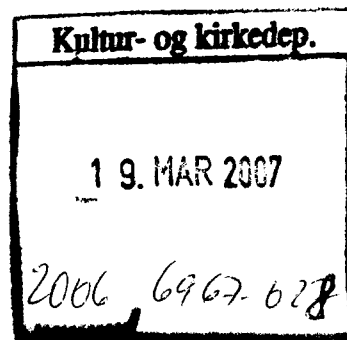

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Også sendt elektronisk til *asap@kkd.dep.no*

Deres ref: 2006/06967 ME/ME1 CBU: elt

Oslo, 16. mars 2007

HØRINGSUTTALELSE OM ENDRING AV FORSKRIFT TIL ÅNDSVERKLOVEN

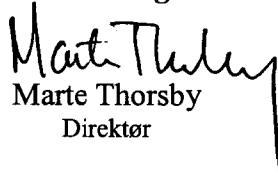
IFPI viser til departementets høringsbrev av 9. januar 2007 med høringsnotat.

Høringsforslaget berører mange relativt detaljerte punkter, men som likevel kan være av stor betydning. Som det vil fremgå vil IFPI Norge i det store og hele gi sin tilslutning til NORWACOs høringsuttalelse inkludert de alternative forslag til forskriftstekster.

Utover dette vil IFPI kommentere noen mer overgripende problemstillinger samt de spørsmål som berører fonogramprodusentenes rettigheter spesielt.

Med vennlig hilsen

IFPI Norge

Marte Thorsby
Direktør

Høringsuttalelse:

IFPI Norge gir i det store og hele sin tilslutning til NORWACOs høringsuttalelse inkludert de alternative forslag til forskriftstekster som der fremkommer. Utover dette vil IFPI begrense sine kommentarer til mer overgripende problemstillinger, samt de spørsmål som berører fonogramprodusentenes rettigheter spesielt.

A. Bekymringsmelding om forskriftene som helhet

Fribruksregelen for arkiver og biblioteker har vært greit begrunnet og historisk sett nokså lite omstridt. Den datateknologiske utviklingen endrer denne situasjonen. Den aktuelle fribruken kan fort løpe løpsk, dels på grunn av iver fra institusjonene etter å betjene sitt publikum på nye og mer omfattende måter, men i enda større grad på grunn av de muligheter som den teknologiske utviklingen i seg selv presser fram.

Departementets høringsnotat og forskriftsforslag avspeiler dette. Notatet foreskriver et detaljstyrt regime med varierende spesialbestemmelser for mange enkeltområder. Forslaget, slik det fremstår fra departementet, vil gi en situasjon som de involverte parter vil finne det vanskelig å orientere seg i. Dette vil ikke minst gjelde institusjonene og deres medarbeidere som skal prøve å holde seg innenfor lovens rammer, men også for brukere, og for departementet som skal kontrollere at aktuell bruk på et utall institusjoner holder seg innenfor loven.

I tillegg kommer at departementets forslag ikke synes fyldestgjørende. Forslaget inneholder flere uklarheter, slik at en kritisk gjennomgang ganske sikkert må resultere i forskrifter som er enda mer spesifikke for hvert område. Dette utdypes både i NORWACOs uttalelse og nedenfor. Sluttresultatet ligger an til å bli forskrifter som kan fremstå som så komplekse at de blir ulevelige i det daglige liv. Dette er ingen tjent med.

IFPI tillater seg derfor å stille spørsmål ved hele fribruksbestemmelsen.

B. Generelt om fribruksbestemmelsen i §16

Departementet presiserer flere steder at det generelle utgangspunkt er at retten til eksemplarframstilling er avgrenset til "samme format som originaleksemplaret". Annen kopiering skal være unntak fra hovedregelen. Gjennom endringsforslaget til forskriftenes § 1-4 kan det synes som om dette er illusorisk.

Denne bestemmelsen (fra annet punktum og følgende) gir en adgang til digitalisering som synes svært generell. Adgangen gis der det kan påstås digitaliseringsbehov grunnet

- **Plasshensyn** – de aller fleste kan vel påberope seg å måtte ta hensyn til plass?
- Nødvendige **konserverings- eller sikringsformål** – noe som alltid vil forbedres ved digitalisering/scanning og lagring på server

I tillegg kommer en uklar bestemmelse om adgang til digitalisering til maskinlesbare eksemplarer "der slikt (?) **eksemplarer ikke kan skaffes...**" Rent bortsett fra at det er høyst uklart hva "slikt" peker til (jfr NORWACOs uttalelse), kan denne bestemmelsen leses som et

kumulativt krav i tillegg til de ovenstående - ettersom den står i samme bisetning som ”herunder overføre til mikroformer og uten foranstående komma. Men lesning av spesialmotivene s. 12 der bestemmelsen utdypes i en egen setning tyder på at departementet ser dette som en selvstendig adgang (?). Videre er det vanskelig å begripe forbindelsen mellom plasshensyn i arkivet og anskaffelseproblemer av erstatningseksemplarer,

Uansett tolkning av ovenstående synes det klart for IFPI Norge at forskriftenes §1-4 kan åpne for en svært generell adgang til digitalisering av samlinger og arkiver, slik at den nevnte hovedregelen i §1-2 blir misvisende for realitetsinnholdet i forskriftene. I så fall vil normalsituasjonen bli den at fribruksbestemmelsen hjemler adgang til å fremstille maskinlesbare eksemplarer av samlinger på institusjonenes servere.

Det skal innrømmes at et slikt scenario, sett fra en EDB-historisk synsvinkel, vil være en naturlig utvikling. Både sikringsmessig og bruksmessig kan dette sees som et fremskritt. Spørsmålet blir da om ikke situasjonen snart er (over)moden for å ta konsekvensen av dette og skjære igjennom i selve lovteksten. IFPI Norge går ikke inn på de eventuelle komplikasjoner vs konvensjoner og EU-direktiv ved slik gjennomskjæring. Poenget er at lovgivning av generell adgang til digitalisering måtte balanseres ved innføring av avtalelisens på området (mens den tradisjonelle fribruken måtte begrenses til sitt gamle, analoge virkefelt). En slik gjennomskjæring ville i det minste gjøre departementets utfordring med å skrive forståelig enkle forskrifter mer overkommelig.

C. Begrepsbruken i høringsnotatet

IFPI Norge følger departementet når begrepene ”maskinlesbart” og ”digitalt” brukes synonymt. Problemet er at det ikke sondres mellom maskinlesbare fysiske formater (CD / DVD) og maskinlesbare ikke-fysiske formater (elektroniske filer). Det blir dermed uklart hva som menes med enkelte av bestemmelsene, jfr for eksempel §1-3, tredje ledd.

Nederst på notatets side 4 presiseres det at ”digitalt originaleksemplar vil etter forskriften normalt kunne kopieres digitalt (maskinlesbart)”. Dette kan ikke forstås på annen måte enn at departementet åpner for at CD kan kopieres til server. Men en slik eksemplarfremstilling strider mot innledningen av samme avsnitt (og forskriftens §1-2) som presiserer at hovedregelen er ”eksemplarfremstilling i samme format”. Poenget er at en fysisk CD og en datafil ikke er samme format, selv om begge er maskinlesbare.

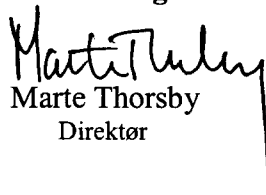
D. Kommentarer til de enkelte bestemmelser

- **§1-3.** IFPI støtter NORWACOs forslag om å flytte kopieringsadgangen i §1-3 til §1-6. §1-3 regulerer tilgjengeliggjøring (bruk og fjernlån) av eksemplarer, mens §1-6 skal regulere vedkommende eksemplarfremstilling.
- **§1-4.** Det ovenfor omtalte begrep ”slikt eksemplar” er i motivene benevnt ”original(eksemplar)”. Det vil være urimelig om ”originaleksemplar” skal fortolkes så restriktivt at LP må erstattes med LP og ikke kan erstattes med samme innspilling i CD-format. Tilsvarende om CD ikke skal kunne erstattes av samme innspilling på fil. Dette bør avklares. Vi mener videre at alternativet ”plasshensyn” skal fjernes.

- **§1-6.** Under forutsetning av sontring mellom maskinlesbare fysiske eksemplarer og maskinlesbare ikke-fysiske eksemplarer, vil IFPI ikke gå inn for adgang til såkalt ”utlån” av filer. Det må presiseres at utlånsadgangen kun gjelder fysiske eksemplarer. Dette følger for så vidt av den sedvanlige terminologi i loven, der utlån sorterer under spredning, og der spredning er avgrenset til fysiske eksemplarer.
- **§1-9 m.fl.** Begrepet ”terminaler i egne lokaler” kunne med fordel presiseres dit hen at det menes institusjonens egne, stasjonære terminaler fast oppkoblet mot institusjonens servere.
- **Generelt:** Forskriften mangler drøfting og presisering av de problemer som kan oppstå i forhold til at originaleksemplarer måtte være utstyrt med DRM-beskyttelse.

Med vennlig hilsen

IFPI Norge

Marte Thorsby
Direktør